

Misiunea de Observare Promo-LEX a alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019: Deschiderea secțiilor de votare

24 februarie 2019

Ora: 9:00

Misiunea Promo-LEX de observare a alegerilor Parlamentare din 24 februarie 2019 constată,

Lipsa vizualizării prezenței la vot

Circumscripția națională. 7.00 – 8.10.

Lipsa pe pagina web oficială a Comisiei Electorale Centrale (CEC) a vizualizării prezenței la vot pe parcursul zilei alegerilor. Amintim că în data de 11.02.2019 CEC prin comunicat oficial a anunțat despre proces.

Acces restricționat sau obstrucționarea procesului de observare liberă în secția de votare – 3 cazuri.

- **SV 9/19, Bălți.** Observatorului nu i s-a oferit informația necesară despre cum derulează procesul de votare. Președintele BESV a răspuns brutal observatorului că nu are timp ca să-i comunice lista materialelor. După mai multe solicitări în perioada ora 7:00-7:35 secretarul comisiei a oferit informația solicitată.
- **SV 49/11** Rusia, Moscova
- **SV 50/63** Portugalia – SEetubal

Urnele de vot nu au fost sigilate potrivit procedurilor

legale/ ruperea/ deteriorarea sau absența sigiliilor pe urnele de vot – 47 cazuri.

- **SV 25/21 Chișinău, Botanica.** Urnele de vot staționare au fost sigilate cu 3 sigilii la inițiativa președintelui BESV, comentând că nu are sigilii suficiente.
- **SV 25/19 Chișinău, Centru.** Urnele de vot staționare au fost sigilate cu câte 2 sigilii. Președintele BESV a argumentat că nu are numărul necesar de sigilii.
- **SV 24/28 Chișinău, Botanica.** Urnele de vot staționare au fost sigilate cu câte 3 sigilii. Președintele BESV a argumentat că nu are numărul necesar de sigilii.
- **SV 9/6 Bălți.** Urna de vot staționară a fost sigilată cu 3 sigilii. Președintele BESV argumentat că nu sunt suficiente sigilii.
- **SV 23/3 Chișinău, Botanica.** Urnele de vot staționare au fost sigilate cu câte 2 sigilii. Președintele BESV a argumentat că 2 sigilii sunt suficiente pentru urna de vot.
- **SV 30/9 Chișinău, Ciocana.** Au fost utilizate doar câte 2 sigilii pe diagonală. Președintele BESV a motivat că nu au mai multe sigilii.
- **SV 22/5 Ialoveni.** Doar câte 2 sigilii pe urna de vot.
- **SV 35/10 Căușeni, Chircăiești.** Membrii BESV nu cunosc cum sa sigileze corect urnele de votare, atât și cele mobile, urnele sunt sigilate cu două sigilii.
- **SV 35/13 Căușeni, Fîrlădeni.** Urnele au fost sigilate la ora 07:07 adică după deschiderea SV, în timp ce câțiva alegători erau prezenți în secția de votare.
- **SV 21/30 Criuleni, Măgdăcești Sud.** Lipsește 1 sigiliu la o urnă staționară. Președintele BESV a informat că nu a primit suficiente sigilii.
- **SV 21/14 Criuleni, Coșnița Vest.** Trei urne au fost sigilate doar cu 2 sau 3 sigilii. Președintele BESV nu a descris motivul.
- **SV 31/7 Chișinău, Ciocana.** Au fost prezentate doar 4 sigilii iar urnele de vot sunt 2. Astfel la o urnă au

fost instalate 2 sigilii și la a doua urnă altele 2 sigilii.

- **SV 40/36 Cimișlia, Mihailovca.** Ambele urne de vot au doar câte două sigilii.
- **SV 40/7 Cimișlia, Cimișlia.** În procesul de sigilare a urnelor de vot a fost rupt un sigiliu, care a fost ulterior pus în urna de vot.
- **SV 42/37 Cantemir, Zîrnești.** Absența sigiliilor de pe urnelor de vot. Au fost doar două sigilii.
- **SV 32/8 Chișinău, Bubuieci.** Urnele de vot au fost sigilate numai cu 2 sigilii. Au fost acordate doar 5 sigilii și 2 urne de vot.
- **SV 40/11 Cimișlia, Dimitrovca.** Urnele de vot au doar câte două sigilii. Președintele BESV a comentat că a primit doar două sigilii.
- **SV 42/52 Cantemir. Roșu.** Urna de vot a fost sigilată doar cu două sigilii. Președintele a justificat prin faptul că a primit doar două sigilii.
- **SV 12/1 Sîngerei, Sîngerei.** La ora 06:30, urna de vot a fost sigilată cu doar 2 sigilii. Motivul invocat de președintele BESVa fost insuficiența sigiliilor.
- **SV 26/2 Chișinău, Buiucani.** Urnele de vot au fost sigilate doar cu câte două sigilii. Președintele BESV a motivat prin faptul că 2 sigilii sunt suficiente pentru urna de vot.
- **SV 10/26 Bălți, Grigorești.** Urna de vot a fost sigilată cu doar 2 sigilii.
- **SV 28/2 Chișinău, Rîșcani.** La o urnă au fost aplicate doar 3 sigilii. Președintele a invocat motivul că nu sunt suficiente.
- **SV 27/7 Chișinău, Buiucani.** Urna mobilă nu a fost sigilată. Președintele a motivat că nu este nevoie la moment și va fi sigilată la ora 15:00.
- **SV 40/36 Cimișlia, Mihailovca.** Ambele urne de vot staționare au doar câte două sigilii. Nimeni nu a reacționat.
- **SV 32/17 Chișinău, Ciorescu.** Urnele de vot au fost

sigilate cu câte un sigiliu. Sunt prezente 3 urne – 2 staționare și una mobilă.

- **SV 40/11 Cimișlia, Dimitrovca.** Urnele de vot staționare au doar două sigilii.
- **SV 39/32 Sărata Galbenă, Ialpuș.** Sunt doar două sigilii la urnele de vot staționare.
- **SV 23/10 Chișinău, Botanica.** Urnele de vot staționare au fost sigilate cu câte 2 sigilii. Președintele BESV a argumentat că 2 sigilii sunt suficiente pentru urna de vot.
- **SV 3/24 Edineț, Buzdugeni.** Urna staționară a fost sigilată cu 3 sigilii. Decizia privind numărul sigiliilor aplicate a fost luată de secretarul secției.
- **SV 24/26 Chișinău, Botanica.** Urnele de vot staționare au fost sigilate cu câte 2 sigilii. Președintele BESV a argumentat că 2 sigilii sunt suficiente pentru urna de vot.
- **SV 19/4 Ivancea, Berezlogi.** Din cele 4 sigilii puse la dispoziție, președintele BESV a luat decizia de a le utiliza în modul următor: 2 „pentru urna din secția de votare”, 1 „de rezervă în caz că se umple urna, pentru a putea fi resigilată”, 1 „a fost utilizată pentru urna mobilă care a plecat prin localitate”.
- **SV 19/12 Ivancea, Voroteț/Andreevca.** Urna este sigilată doar cu 3 sigilii. Președintele BESV a afirmat că a primit doar 3 pentru secția de votare, încât una a fost utilizată la urna mobilă. Actualizare 8:13 – A fost montat și al patrulea sigiliu, fiind creată o confuzie între sigiliile pentru urna mobilă și cea din secția de votare.
- **SV 31/4 Chișinău, Ciocana.** La urnele de vot au fost aplicate doar câte 3 sigilii.
- **SV 36/24 Ștefan-Vodă, Olănești.** Membrii BESV au sigilat inițial capacul urnei, apoi a fost rupt sigiliul și sigilată urna conform procedurii cu un sigiliu adăugător.
- **SV 19/4 Ivancea, Piatra Jeloboc.** Urna are doar 3

- sigilii. Situația a rămas neschimbată până la moment.
- **SV 31/10 Chișinău, Ciocana.** Au fost aplicate la 3 urne doar 4 sigilii în total.
 - **SV 21/35 Criuleni, Porumbeni.** Sunt 3 urne staționare de vot. Două urne sunt sigilate cu câte 2 sigilii. Urna din fața cabinei de vot doar cu trei sigilii. Președintele BESV a indicat ca nu sunt, dar ele vor fi utilizate pentru a sigila sacii.
 - **SV 37/7 Răzeni, Căinari.** Urna de vot nu a fost sigilata potrivit procedurilor, au fost puse doar 2 sigilii.
 - **SV 47/005 Transnistria, Bălți.** Președintele BESV a sigilat capacul urnei de vot, după care s-a întocmit un proces-verbal prin care sigiliile respective au fost scoase și declarate nevalabile.
 - **SV 49/11 – Rusia – Moscova**
 - **SV 50/79 -Spania – Santander**
 - **SV 50/47 – Italia – Treviso**
 - **SV 50/50 -Italia – Udine**
 - **SV 50/17 – Franța – Marsilia**
 - **SV 50/35 – Italia – Padova**
 - **SV 50/73 – România – Bacău**

Lipsa materialelor necesare în secția de votare. Lipsește cel puțin unul din următoarele materiale: listele electorale, buletinele de vot, ștampila rotundă cu numărul biroului electoral, ștampilele cu inscripția "Votat", "Anulat", ștampila specială "Alegeri 24.02.2019", sigilii pentru urne de vot – 1 caz.

- **SV 29/30 Chișinău, Rîșcani.** La ora 07:05 nu erau prezente pernuțele pentru ștampilă. Peste 20 minute la ora 07:25 un membru BESV a adus pernuțele.

Votarea nejustificată în grup (în cabine de vot se află 2 și mai multe persoane) – 2 cazuri.

- **SV 40/33 Cimișlia. Ivanovca.** Două persoane au intrat împreună în cabina de vot fără a avea un motiv

justificativ. Președintele BESV nu a făcut niciun comentariu.

- **SV 40/21 Cimișlia. Batîr.** Au intrat două persoane în cabina de vot, fătă a avea un motiv justificat. Președintele BESV nu a comentat nimic.

Prezența nejustificată a persoanelor neautorizate în incinta secției de votare – 1 caz.

- SV 50/25 – Italia – Bologna

Buletinele de vot nerepartizate membrilor BESV nu sunt păstrate în loc sigur în incinta secției de votare – 1 caz.

- SV 50/33 Italia – Modena

Agitație electorală sau PR negru în incinta secției de votare pentru a determina alegerea alegătorilor – 2 cazuri

- **SV 32/28 Chișinău, Stăuceni.** La intrare SV și în incinta SV au fost repartizate pliante de către reprezentantul PDM.
- **SV 3/45, Edineț, Șofrîncani.** 3 alegători au intrat în secția de votare cu fularele Partidului Politic Șor. În apropierea urnei de vot fularele au fost ascunse

Transportarea organizată a alegătorilor (autocare, microbuze sau alte unități de transport care în mod normal nu ar avea ce căuta în preajmă) – 6 cazuri

- **SV 48/025 Transnistria, Varnița.** Aproximativ la ora 7.30, mai multe persoane au fost aduse la SV. Au fost identificate 5 autocare și mai multe mașini personale parcate la distanța de 100 de m de la BESV.
- **SV 48/002 Transnistria, Chișinău.** Cca. 40 de persoane au fost aduse organizat la SV pentru a vota. Unitatea de transport nu a fost identificată.
- **SV 47/007 Transnistria, Hîrtop.** Cca 50 de persoane au fost aduse organizat la SV. A fost observat un autobuz și 1 microbuz.

- **SV 48/008 Transnistria, Anenii Noi.** La ora 08.10, cca. 60 persoane au fost aduse organizat la SV cu un autocar ce a fost parcat mai departe de BESV.
- **SV 47/020 Transnistria, Ghindești.** Au fost identificate 4 autocare care au transportat organizat la SV cca. 200 persoane (ce își au reședința în Rîbnița/Rezina).
- **SV 49/14 Rusia – Sankt Petersburg** – Observatorul Tudor Ursu din partea PSRM, a organizat transport centralizat pentru studenții din afara Sankt-Petersburgului, pentru a fi transportați la SV. Tudor Ursu i-a așteptat, întâlnit și petrecut alegătorii la ușa secției de vot. Incidentul a avut loc la ora 7:50 ora locală

Încetarea/suspendarea nejustificată a votării în secția de votare – 1 cazuri

- **SV 19/50 Ivancea, Susleni.** Încetarea nejustificată a votării în secție, a parvenit în urma a două întreruperi de curent la rețeaua electrică în intervalul orelor 8:00 și 8:06.

Deficiențe în funcționarea SIAS Alegeri (suspendarea funcționării; situații când SIAS Alegeri indică faptul că alegătorul a votat, iar acesta susține că nu a votat) – 10 cazuri.

- **SV 40/32 Cimișlia. Iserlia.** La ora 7:03, timp de 10-15 minute alegătorii nu au putut vota, din cauza problemelor de ordin tehnic ale SIAS Alegeri.
- **SV 31/27 Chișinău, Rîșcani.** Lipsa conexiunii la internet timp de 40 de minute, în intervalul 07:28 – 08:08.
- **SV 37/36 Răzeni, Pohoii.** SIAS Alegeri indica faptul ca un alegator a votat, iar persoana data susține ca nu a votat. Alegatorul a plecat imediat, situația s-a petrecut repede încât președintele comisiei nu au reușit sa clarifice situația.
- **SV 38/31 Hâncești, Mirești.** Înainte de a fi deschisa secția de votare s-a depistat ca nu funcționa

internetul. S-a telefonat la Moldtelecom, și timp de max 15 min a fost clarificat. La deschiderea secției de vot internetul funcționa, secția de vot s-a deschis la ora 7:10

- **SV 38/29 Hîncești, Mereșeni.** Datele unui alegător (data nașterii) din SIAS Alegeri nu coincideau cu datele din listele care erau la membrii comisiei. Incidentul a fost soluționat, luând ca bază datele din buletin și de listă.
- **SV 49/13 Rusia – Sankt Petersburg.** Deficiențe de funcționare SIAS Alegeri în SV din Sankt-Petersburg, abia la ora 9:04 a început a lucra
- **SV 49/11** Rusia, Moscova
- **SV 49/23** – Turcia, Instambul
- **SV 50/04** – Cehia – Praga
- **SV 50/11** – Franța Paris

Deficiențe în listele electorale (discrepanțe dintre adrese; alegători decedați; semnături în locul altor persoane) – 5 cazuri.

- **SV 9/21 Bălți.** Alegătorul este prezent în Registrul de Stat al Alegătorului, dar nu este în lista electorală. Acesta a fost scris în listă suplimentară.
- **SV 9/21 Bălți.** Alegătorii – soț și soție. Soțul s-a regăsit în listă, iar soția nu. Alegătorul a fost inclus în lista suplimentară.
- **SV 9/21 Bălți.** Alegătorul nu a fost identificat în SIAS Alegeri. Alegătorul avea domiciliul în circumscripția uninominală, a fost înscris în lista suplimentară și a votat doar cu buletinul pe lista națională.
- **SV 9/21 Bălți.** Alegătorul nu a fost identificat în SIAS Alegeri. Președintele BESV a explicat că secția de pașapoarte nu a transmis informația și baza de date nu a fost reînnoită. Alegătorul a fost înscris în lista adițională.
- **SV 19/50 Ivancea, Susleni.** Un alegător cu reședința în

Susleni nu figurează pe listele alegătorilor din secția de votare din localitatea respectivă, însă în cea din Criuleni. Președintele BESV a afirmat că i se va permite să voteze, doar dacă va avea un certificat confirmativ.

Fotografierea buletinelor de vot, alte încălcări ale secretului votului – 2 cazuri.

- **SV 13/54, Rezina, Pohoarna.** La ora 07:50, un alegător a fotografiat buletinul de vot, însă observatorii au solicitat să șteargă poza din telefon. Situația a fost rezolvată în 2 min.
- **SV 50/09 – Elveția – Geneva**

Înteruperea procesului de filmare a procedurilor de votare și numărare a buletinelor de vot, alte incidente ce țin de filmarea procedurilor de vot – 8 cazuri.

- **SV 23/8 Chișinău, Botanica.** Camera de înregistrare video s-a defectat la ora 7:15.
- **SV 36/8 Ștefan Vodă, Carahasani.** În intervalul 7:00 – 7:05 nu a funcționat camera, la momentul raportării se reglase.
- **SV 15/59, Călărași, Sipoteni.** La ora 07:20, s-a constatat că în direcția cabinelor de vot era îndreptată camera video.
- **SV 15/15, Călărași, Bahmut.** La ora 7.32, s-a întrerupt procesul de filmare. Un membru BESV a sesizat aceasta, iar până la 7.47 situația încă nu a fost remediată. S-a presupus că motivul întreruperii este temperatură joasă din încăpere. Președintele caută soluții în continuare de înlăturare a defecțiunilor.
- **SV 10/26 Bălți, Grigorești.** La ora 7:10, după ce a fost deschisă SV, a fost dezinstalată camera video fără a fi aduse careva explicații privind această necesitate. La ora 08:15 a fost adusă și re-instalată altă cameră.
- **SV 14/52 Telenești, Văsieni.** În intervalul 07:00 – 07:20, timp de 20 minute, nu a funcționat camera video.

- **SV 21/39 Criuleni, Zăicana.** Camera se oprește temporar. Președintele BESV indică la faptul că din cauza temperaturii funcționează greu. De la deschiderea secției de votare 30 min a funcționat bine, după 7.40 a început a se întrerupe pentru câteva minute, ulterior iar lucrează, și tot așa în continuu.
- **SV 12/35 Sîngerei, Chirileni.** Camera video nu funcționa de la proximativ 20 minute (în intervalul 7:00-7:20) din motive tehnice. Ulterior, a ce a fost re-pornită, fiind anunțat că aceasta va funcționa aproximativ 3 ore (până la orele 10:00) pe parcursul întregului proces electoral din cauza că nu sunt baterii pentru aceasta. Încă nu e sigur ce va fi după ora 10:00.

Deteriorarea buletinelor de vot sau alte incidente ce se referă la utilizarea neconformă a acestora – 6 cazuri.

- **SV 25/29, Chișinău, Centru.** Un alegător a rupt buletinul de vot deoarece nu a găsit candidatul preferat în buletinul de vot și pe circumscripția uninominală conform declarațiilor acestuia, nu a fost informat despre metoda de votare. Președintele BESV a chemat poliția, iar buletinul de vot a fost anulat.
- **SV 26/26 Chișinău, Centru.** La ora 07:36, un alegător a rupt buletinul de vot și l-a introdus în urna de vot. Președintele a sunat la poliție și a raportat incidentul.
- **SV 10/38 Bălți, Octeabriscoe.** La ora 7:47, un alegător a primit buletinele de vot, a intrat în cabina de votare și a ștampilat buletinele de vot. Ulterior, a ieșit cu acestea din secția de votare punându-le în buzunar. Reacții din partea președintelui BESV sau a altor membri pe marginea acestui caz nu au fost înregistrate.
- **SV 26/28, Chișinău, Centru.** La ora 07:48, un alegător a ieșit din incinta SV cu buletinele de vot. Imediat, acesta s-a întors înapoi și a aruncat buletinele în urnă. Motivul invocat a fost că a uitat să pună

buletinul în urnă.

- **SV 27/22, Chișinău, Buiucani.** La ora 07:73, a fost constatată o tentativă de a scoate buletinul de vot pe circumscripția națională de către un alegător. Un observator a observat și a chemat Președintele. În rezultat, buletinul a fost întors Președintelui și anulat.
- **SV 10/38, Bălți, Octeabriscoe.** Un alegător a venit în cadrul SV cu niște foi de hârtie. Primindu-și buletinele de vot de la membrii BESV, acesta a schimbat buletinele de vot în cabina de vot cu acele hârtii aduse de el. În urna de vot a aruncat hârtiile aduse de el, iar buletinele originale le-a luat cu el și a ieșit din secția de votare. Reacții de la membrii BESV și observatorii acreditați nu au fost înregistrate.

Altele –10 cazuri.

- **SV 28/11 Chișinău, Rîșcani.** La ora 06:53, s-a constatat că lipsește urna mobilă, fapt confirmat și de președintele BESV. Motivul invocat a fost faptul că CEC nu a oferit urna mobilă din cauza că nu au avut înregistrată nici o solicitare de votare la locul aflării.
- **SV 35/4 Căușeni, Căușeni.** Nu a fost lumină timp de 20 minute și este foarte frig în secția de votare.
- **SV 10/38 Bălți, Octeabriscoe.** La 07:05, observatorii au observat că un membru BESV este în stare de ebrietate. În rezultat, aceștia au anunțat președintele, care a exclus-o din lista membrilor și nu a fost înlocuită.
- **SV 33/18 Chișinău, Băcioi.** La 07:01 încă nu era instalat un laptop. Doar la ora 8.50 a fost instalat.
- **SV 13/4, Rezina, Rezina.** De la orele 8:10, periodic se deconectează lumina. Se lucrează la remedierea situației. Concomitent, un calculator nu funcționează.
- **SV 13/10, Rezina, Șoldănești.** La ora 08:39, câțiva alegătorii de la altă SV au încercat să voteze la SV

13/10 din motiv că aici nu este rând. În rezultat, alegătorii au făcut scandal.

- **SV 50/25** Italia, Bologna
- **SV 50/42** Italia, Roma
- **SV 50/78** Spania, Barcelona
- **SV 50/79** Spania, Santander

Comunicatul este elaborat în cadrul Misiunii de Observare a alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019 desfășurată de Asociația Promo-LEX cu suportul financiar al Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID) prin Programul “Democrație, Transparență și Responsabilitate”; al Ambasadei Marii Britanii la Chișinău prin proiectul „Consolidarea responsabilității democratice în Moldova”; al Fundației Soros-Moldova prin proiectele „Consolidarea unei platforme de dezvoltare a activismului și educației de Drepturi ale Omului în Republica Moldova” și „Monitorizarea listelor de alegători și a litigiilor electorale în alegerile parlamentare din 2018”; al Consiliului Europei prin proiectul “Suport pentru monitorizarea alegerilor parlamentare din 2018”.

Opiniile exprimate în rapoartele și comunicatele publice ale MO Promo-LEX aparțin autorilor și nu reflectă neapărat punctul de vedere al finanțatorilor sau partenerilor. Conținutul acestui document poate fi supus revizuirilor redacționale.

Pentru mai multe detalii, contactați:

Inga Stegarescu, Ofițer de comunicare al Misiunii de Observare Promo-LEX a alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019; GSM 069269684, e-mail: inga.stegarescu@promolex.md

Misiunea Promo-LEX: Finalul campaniei este marcat de utilizarea resurselor administrative și intimidare

Misiunea de Observare (MO) Promo-LEX a lansat cel de-al cincilea raport de monitorizare a alegerilor parlamentare din 2019. Ca și în rapoartele precedente, MO a constatat mai multe probleme, printre care: utilizarea resurselor administrative, intimidare și prezența discursului instigator la ură și discriminare în mesajele concurenților, oferirea cadourilor cu tentă electorală, dar și amplasarea publicității în locuri neautorizate. De asemenea, în comparație cu perioada precedentă de monitorizare, numărul de activități electorale s-a dublat. La fel, observatorii Promo-LEX au constatat includerea persoanelor decedate și erori de adrese în listele

electorale.

Încălcări multiple pe ultima sută de metri

MO Promo- LEX constată practic o dublare a numărului de activități electorale, comparativ cu primele două săptămâni de campanie. Au fost atestate cel puțin 1 085 evenimente electorale: 31% – PDM; 22% – PSRM, 12% – PPȘ, 11% – Blocul ACUM, PN -6%.

În creștere este și numărul de cazuri ce pot fi calificate drept utilizare a resurselor administrative, fiind identificate și raportate minim 196. În cazul a 109 din acestea este vizat PDM, în 36 de cazuri – PSRM, 14 cazuri – Blocul ACUM, 13 cazuri – CI, 8 cazuri – PN, 7 cazuri – PPȘ, 6 cazuri – PCRM și 3 cazuri – PL.

Au fost atestate și 3 cazuri de utilizare neconformă a publicității electorale, dar și cel puțin 65 de cazuri de amplasare a publicității în locuri neautorizate.

Acțiuni ale CEC ce nu corespund prevederilor Codului electoral

MO Promo-LEX atenționează asupra conținutului Circularei emise de CEC prin care au fost stabilite derogări de la norma legală privind interzicerea agitației electorale în secția de votare. În opinia Promo-LEX, prin permisiunea de utilizare în ziua alegerilor a simbolicii electorale în incinta secției de votare de către alegători sau/și persoane de încredere a concurenților urmează a fi încălcate prevederile art. 52 alin. (10) din Codul electoral.

La fel, MO Promo-LEX consideră că aprobarea utilizării camerelor video în secțiile de votare trebuia să se efectueze după modificarea Codului electoral. Altfel, art. 60 din Codul electoral prevede în mod expres acțiunile care se iau pentru asigurarea securității procesului de votare, iar din această listă de acțiuni lipsesc prevederile privind sistemul de înregistrare video.

Acces deficitar la Secțiile de Votare din regiunea transnistreană

Circa 66% din SV constituite pentru regiunea transnistreană au fost reamplasate, proces ce va îngreuna accesul alegătorilor la secțiile de votare din cadrul CU nr. 47 și 48.

Șapte candidați au fost înscriși în cursa electorală, iar alții 3 s-au retras oficial

În rezultatul examinării contestațiilor depuse de potențialii candidați cărora le-a fost refuzată înregistrarea de CECEU, până la data de 20.02.2019, instanța de judecată a decis înregistrarea a 7 concurenți electorali, după cum urmează: PPȘ – 4; PCRM – 1 și 2 CI. De asemenea, alți 3 candidați s-au retras oficial din cursă (CI), iar alții 2 – au anunțat retragerea pe rețelele de socializare (CI și PDM).

Constatarea unui șir de deficiențe în listele electorale, transmiterea acestora cu întârziere la BESV

MO Promo-LEX a atestat nerespectarea termenelor de transmitere a listelor electorale către BESV în cazul a 673 de SV (73%) din totalul de 928 de interviuri realizate. Totodată, menționăm că în 84 de cazuri din cele 255 identificate, membrii BESV au operat modificări în vederea îmbunătățirii calității listelor electorale, în lipsa documentelor confirmative.

În urma interviurilor realizate cu membrii a 928 BESV au fost constatate un șir de deficiențe în listele electorale, cele mai întâlnite fiind: includerea persoanelor decedate (23%); erori de adrese (11%) și arondarea eronată a alegătorului la SV/localitate (5%). La fel, atenționăm asupra unui caz de posibilă migrație artificială a alegătorilor.

Conflicte și litigii electorale

În perioada monitorizată, conform constatărilor MO Promo-LEX,

în cadrul CECE au fost depuse 4 contestații, la CEC – 24 contestații și în privința a 30 de contestații a fost luată o hotărâre.

În perioada monitorizată, în instanța de fond, au fost depuse 13 cereri de chemare în judecată în materie electorală, la nivelul Curții de Apel au fost depuse 3 cereri de chemare în judecată împotriva CEC și nouă cereri de apel împotriva hotărârilor emise de judecătoria Chișinău, Comrat, Drochia, Hâncești și Orhei. La Curtea Supremă de Justiție au fost depuse 10 cereri de recurs.

Donații cu depășirea plafonului mijloacelor financiare ce pot fi transferate pe contul Fond electoral

În perioada 2 – 15 februarie 2019, 90% din actorii electorali au depus la CEC rapoarte privind finanțarea campaniei electorale. Volumul total al resurselor financiare acumulate și raportate la CEC de către concurenții electorali este de 24 343 390 lei, iar cuantumul cheltuielilor efectuate este de 24 934 331 lei. Sursele de finanțare le-au constituit viramentele bancare, donațiile din partea persoanelor juridice și a persoanelor fizice, dar și donațiile materiale din partea concurenților electorali.

MO Promo-LEX a constatat 2 donații cu depășirea plafonului mijloacelor financiare ce pot fi transferate pe contul Fond electoral, în sumă de 1 390 000 lei din partea ExFactor-Grup SRL virate la data de 14 februarie 2019 pentru PPȘ.

De asemenea, MO Promo-LEX a constatat faptul recepționării de către PPȘ a donațiilor primite pe 14 februarie 2019 pe contul Fond electoral din partea unor entități juridice care au desfășurat cu an înainte de începutul campaniei electorale activități finanțate sau achitate din bani publici, fapt interzis de Codul electoral (art. 41 alin. (3) lit. e).

MO Promo-LEX remarcă inexistența declarării cheltuielilor pentru oficiile de campanie, staff-ul electoral și

agitatorii/observatorii concurenților electorali în ziua alegerilor și își exprimă speranța că acestea se vor regăsi în raportul final privind finanțarea campaniei electorale pe care aceștia trebuie să-l depună la 22 februarie 2019. În continuare, misiunea a estimat cheltuieli neraportate în perioada vizată de cel puțin 1 082 137 lei.

Campanie electorală continuă să fie afectată de intimidare, incitare la ură și discriminare

În perioada de referință, Promo-LEX a continuat monitorizarea discursului de ură și a instigării la discriminare. În baza informațiilor raportate de către monitori, au fost identificate cel puțin 4 cazuri în care concurenții electorali au generat mesaje discriminatorii sau alte forme de intoleranță în spațiul public, dintre care: PSRM – 2 situații; Blocul ACUM și candidatul independent Dumitru Cebotărescu – 1. De cealaltă parte, referindu-ne la concurenții care au fost vizati în discursul de ură, menționăm: Blocul ACUM – de 6 ori, iar PL, PDM, PPȘ și candidatul independent Valeriu Ghilețchi – câte o dată.

Cel mai mult sunt exploatate prejudecățile sexiste și perpetuate stereotipurile de gen în societate (5 cazuri), și exprimările homofobe (4).

Observatorii MO Promo-LEX au raportat de asemenea 5 cazuri de intimidări/violență cu implicarea candidaților.

Raportul integral poate fi accesat [aici](#).

Pentru mai multe informații, contactați:

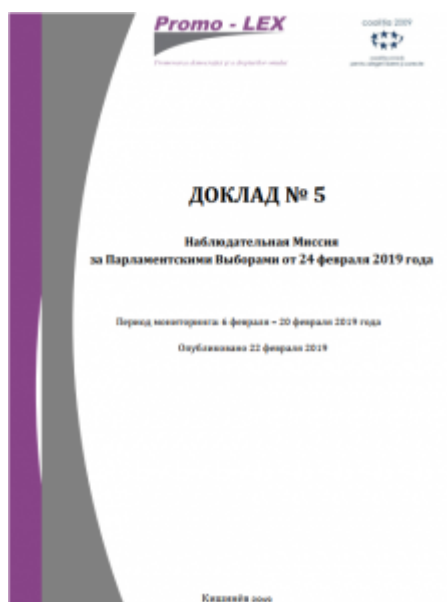
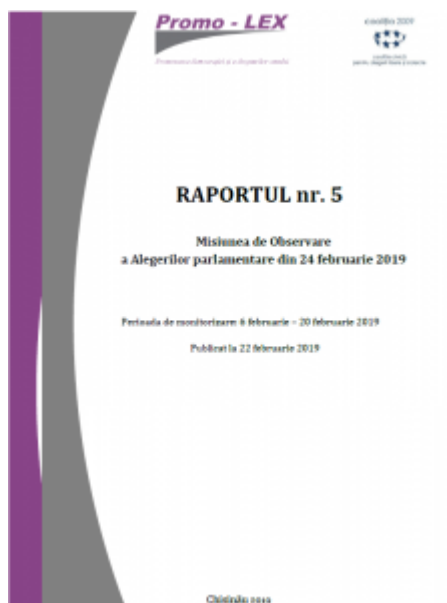
Inga Stegarescu,

Ofițer de presă al Asociației Promo-LEX

GSM: 069 26 96 84;

E-mail: inga.stegarescu@promolex.md

RAPORTUL nr.5 | Misiunea de Observare a Alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019

Promo-LEX își exprimă nedumerirea față de acțiunile Blocului electoral “ACUM Platforma DA și PAS” care utilizează o sintagmă din sloganul de campanie al Asociației

turul 2 nu va fi.

VOTEAZĂ DIN PRIMA!

24 februarie 2019.

*Promo-LEX prezintă următoarele precizări cu referire la apariția în spațiul public a pliantelor Blocului electoral “ACUM Platforma DA și PAS”, comandate la 8 februarie 2019. Pliantele respective conțin sintagma **TURUL 2 NU VA FI**, care este și parte al sloganului campaniei Promo-LEX.*

*Reamintim că, în contextul alegerilor parlamentare, pe 2 februarie 2019, Asociația Promo-LEX a lansat o Campanie de educație electorală și mobilizare apolitică a alegătorilor. Sloganul oficial al campaniei este – **“turul 2 nu va fi. VOTEAZĂ DIN PRIMA! 24 februarie 2019”**.*

Promo-LEX apreciază interesul manifestat de către Blocul

electoral "ACUM Platforma DA și PAS" față de produsele de campanie ale Asociației, cu scopul de a contribui la antrenarea alegătorilor în procesul electoral și promovarea unui vot informat și conștient în rândul cetățenilor. Pornind de la principiul bunei credințe, Asociația Promo-LEX califică preluarea de către *Blocul electoral "ACUM Platforma DA și PAS"* a unei sintagme din slogan, drept o eroare tehnică, cauzată de neatenție sau eroare umană. Totodată, vrem să credem că această preluare nu are nimic comun și nu urmărește în nici un caz intenția transferului de imagine de la campania de educație civică apolitică desfășurată de Promo-LEX.

Reiterăm și ținem să subliniem, că Campania Promo-LEX cu sloganul "turul 2 nu va fi. VOTEAZĂ DIN PRIMA! 24 februarie 2019" se desfășurată în perioada 2-22 februarie 2019, în 92 de localități din 46 de circumscripții electorale cu implicarea a peste 270 de voluntari. În cadrul campaniei de educație electorală și mobilizare apolitică a alegătorilor au fost elaborate o serie de materiale de vizibilitate, inclusiv două spoturi video unde sloganul respectiv este utilizat. Tot cu acest slogan, Asociația Promo-LEX organizează și dezbateri publice electorale. Lansarea publică a acestei Campanii a avut loc pe 2 februarie 2019 pe rețele sociale, dar și prin activități de informare în diverse circumscripții electorale. Produsele elaborate în cadrul campaniei au fost vizualizate de mii de alegători, astfel a devenit un slogan notoriu care se asociază cu Campania Asociației Promo-LEX.

Utilizarea aceluiași slogan de către un concurent electoral, în timp ce se cunoștea despre Campania desfășurată de Promo-LEX, poate fi interpretată de terți drept o încercare de utilizare a imaginii noastre, fapt care este regretabil. Astfel, solicităm concurentului electoral vizat retragerea din circulație și neadmiterea imprimării materialelor noi de agitație electorală cu același slogan utilizat de către Asociația Promo-LEX.

Asigurăm pe această cale toate părțile implicate în procesul

electoral, în special Blocul electoral "ACUM Platforma DA și PAS", că Promo-LEX va continua activitatea de educație electorală în aceeași manieră apolitică, consecventă, echidistantă și imparțială. Totuși, pentru realizarea unei informări obiective, nu putem admite transferul de imagine de la materialele de campanie ale Asociației Promo-LEX, cu materialele de campanie ale unui concurent electoral.

Pentru informații, contactați:

Inga Stegarescu, Ofițer de presă al Asociației Promo-LEX;

GSM: 069 26 96 84;

E-mail: inga.stegarescu@promolex.md

**Observatorii Promo-LEX
continuă să fie intimidati
iar încălcările depistate
sunt tot mai multe**

Promo-LEX constată amplificarea cazurilor de utilizare a resurselor administrative, dar și de generare a mesajelor discriminatorii de către unii concurenți electorali. Mai mult, s-au amplificat și cazurile de intimidare a observatorilor Asociației din teritoriu.

În perioada de monitorizare (23 ianuarie – 5 februarie), au fost atestate cazuri de oferire a cadourilor cu tentă electorală, de amplasare a publicității în locuri neautorizate și cheltuieli neraportate în valoare de sute de mii de lei. Unii candidați au fost supuși intimidării și violenței, iar cel puțin 2158 de conflicte din Registrul de Stat al Alegătorilor (RSA) au rămas nesoluționate.

Continuă acțiunile de intimidare a activității Misiunii de Observare Promo-LEX

MO Promo-LEX atrage atenția în continuare asupra cazurilor de intimidare a observatorilor săi din teritoriu. Din totalul de 5 incidente raportate, în trei cazuri observatorii Promo-LEX au fost intimidați de către reprezentanții administrațiilor

publice locale, într-un caz – de către simpatizanții unui concurent electoral, iar într-o altă situație – un OTL a fost informat neoficial, din surse demne de încredere, despre faptul că automobilele cu care circulă observatorii Promo-LEX sunt monitorizate de către poliție, la solicitarea SIS.

Concurenții electorali continuă să utilizeze resursele administrative și să ofere cadouri alegătorilor

În debutul campaniei electorale, MO Promo-LEX atestă sporirea de circa 6 ori, comparativ cu perioada precedentă de raportare, a numărului de evenimente electorale identificate – 607. Dintre acestea, 38% au fost efectuate de PSRM, 26% – de PDM, 14% – de PPȘ și, respectiv, 11% – de Blocul electoral „ACUM Platforma DA și PAS”.

În creștere este și numărul de cazuri ce pot fi calificate drept utilizare a resurselor administrative, fiind identificate și raportate cel puțin 85 de cazuri. În 45 dintre acestea a fost vizat PDM, în 33 cazuri – PSRM, câte 3 cazuri – PN și Blocul electoral „ACUM Platforma DA și PAS”, iar 1 caz – PCRM.

Observatorii Promo-LEX au raportat cel puțin 4 cazuri ce pot fi calificate drept oferire a cadourilor cu tentă electorală: în 3 cazuri a fost vizat PPȘ, iar într-un caz – PSRM.

Au fost atestate și cazuri de utilizare neconformă a publicității electorale: un caz privind utilizarea publicității fără respectarea cerințelor înaintate față de materialele publicitare (PDM) și 17 cazuri de amplasare a publicității în locuri neautorizate (PSRM – 6, PDM – 5, PPȘ – 3, Blocul ACUM – 2, PCRM – 1).

În perioada de monitorizare au fost de asemenea raportate 6 cazuri de intimidare/violență împotriva concurenților electorali. În trei dintre acestea au fost vizați candidații Blocului ACUM, în 2 cazuri – PDM și într-un caz – PSRM.

Femeile și candidații independenți sunt în minoritate și în acest scrutin

În circumscripția națională (CN), pentru alegerile parlamentare din 24 februarie 2019, au fost înregistrați 15 candidați. Chiar dacă cota minimă de reprezentare pentru ambele sexe de 40% a fost respectată de către toți concurenții, candidații-femei nu sunt plasați pe locurile de frunte.

În cadrul celor 51 de circumscripții uninominale (CU) au fost înregistrați 322 concurenți electorali. Dintre aceștia, 265 (82%) au fost desemnați de partide și blocuri, iar 57 (18%) sunt candidați independenți. Doar 20% (66) din candidații înregistrați în CU sunt femei, iar 80% (256) sunt bărbați.

Cea mai mare rată de refuz a înregistrării concurenților s-a atestat în cazul candidaților independenți: cel puțin 15 solicitări de înregistrare au fost refuzate din 72 solicitări depuse (21% dosare de înregistrare respinse).

Calitatea listelor electorale poate fi afectată din cauza conflictelor din RSA nesoluționate

MO Promo-LEX își exprimă îngrijorarea privind numărul mare de conflicte nesoluționate în Registrul de Stat al Alegătorilor (RSA). Astfel, la etapa de tipărire a listelor electorale au rămas nesoluționate cel puțin 2158 de conflicte identificate în cazul a 100 de registratori din cei 279 intervievați.

La fel, MO Promo-LEX consideră că actuala abordare utilizată de CEC în repartizarea sarcinilor registratorilor, fără a ține cont de numărul de alegători aflați în gestiunea acestora, este una cel puțin ineficientă.

Conflicte și litigii electorale

În perioada monitorizată, în cadrul CECEU au fost depuse 7 contestații, iar la CEC – 36 contestații. Majoritatea dintre

acestea (30) au fost depuse împotriva CECEU, iar una împotriva președintelui CECE, cele mai multe fiind depuse împotriva CECEU nr. 48 (4), CECEU nr.4 (3) și CECEU nr. 5 (3). Cinci contestații au fost depuse împotriva acțiunilor, inacțiunilor concurenților electorali, dintre care 2 împotriva PSRM și două împotriva PDM. Cele mai multe contestații au vizat înregistrarea/neînregistrarea concurentului electoral (25).

În perioada monitorizată au fost depuse 7 cereri de chemare în judecată în materie electorală la instanța de fond, două cereri de apel și 5 cereri de chemare în judecată la Curtea de Apel. La Curtea Supremă de Justiție au fost depuse 5 cereri de recurs.

Campanie electorală afectată de ură și discriminare

În perioada de referință, Promo-LEX a continuat monitorizarea discursului de ură și a instigării la discriminare. În baza informațiilor raportate de către monitori, au fost identificate cel puțin 5 cazuri în care concurenții electorali au generat mesaje discriminatorii sau alte forme ale intoleranței în spațiul public, dintre care, candidații PSRM – 3 situații; PCRM – 1 și Blocul ACUM – 1.

Pe de altă parte, Blocul ACUM a fost vizat de 5 ori, PSRM – de 2 ori; PDM – de 2 ori iar PPȘ – o dată în discursuri de ură.

Analizând situația din perspectiva tipurilor de exprimări ale urii, observăm că cel mai mult – în cel puțin 7 cazuri – sunt exploatare prejudiciabile sexiste și perpetuate stereotipurile de gen în societate.

Cheltuieli de cel puțin 826 473 lei neraportate de către candidați

Potrivit constatărilor, până la 1 februarie 2019, nici unul dintre candidații care reprezintă formațiunile politice MPSN, PVE, PVP, MPA, PL și PPDA nu au prezentat nici raport

financiar și nici demersuri privind neefectuarea cheltuielilor. Doar 1 candidat independent din cei 38 care nu au prezentat rapoarte financiare (C.I. Maxim Uvarov) a anunțat CEC despre neefectuarea cheltuielilor.

În perioada 25 ianuarie – 1 februarie 2019 volumul total al resurselor financiare acumulate și raportate la CEC de către concurenții electorali este de 23 304 522 lei iar cuantumul cheltuielilor efectuate este de 19 210 582 lei. Ponderea cea mai mare a cheltuielilor raportate – 95% este pentru publicitate și materiale promoționale, urmând cheltuielile pentru evenimente și întruniri – 1%, transport – 1% și alte cheltuieli- 1%.

MO Promo-LEX a estimat cheltuieli totale neraportate de cel puțin 828 423 lei. Astfel, PSRM a omis raportarea a cel puțin 668 407 lei, PN -70 050 lei, PDM-52 440 lei, PRM – 1 950 lei, PL – 1 950 lei, PPDA – 975 lei, PCRM – 700 lei, C.I Leonid Macari – 5 384 lei, C.I. Valeriu Ghilețchi – 3 901 lei, C.I. Gheorghe Furdui – 5 023 lei, C.I. Bobeică Gheorghe – 7 159 lei, C.I. Aricov Ghiorgghi – 3 000 lei, C.I. Cebotărescu Dumitru – 2 865 lei, C.I. Călin Vieru – 3 749 lei, C.I. Alexandru Bujoreanu – 870 lei.

Raportul integral poate fi accesat [aici.](#)

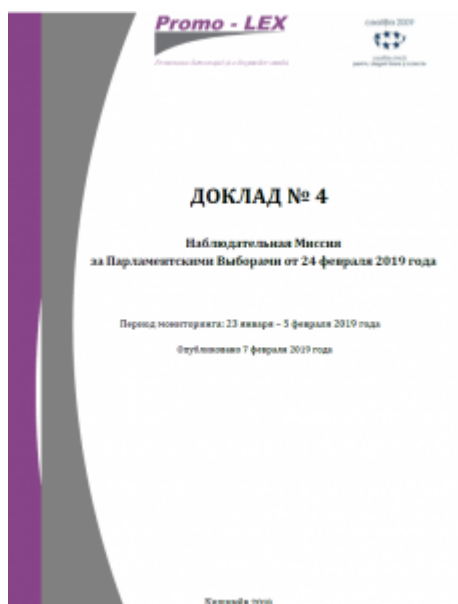
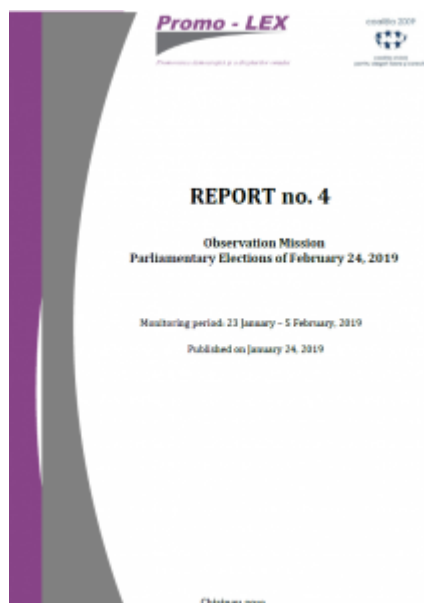
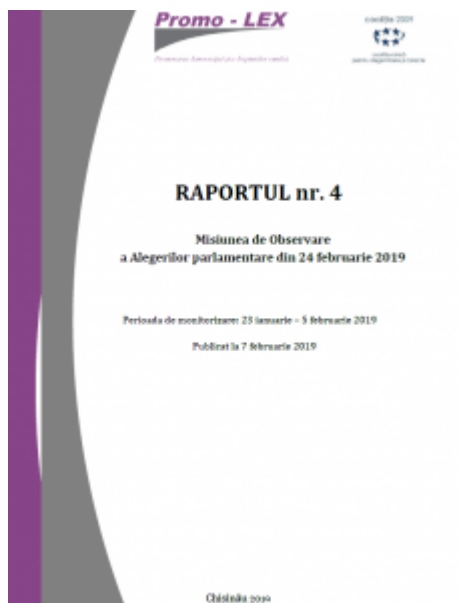
Pentru mai multe informații, contactați:

Inga Stegarescu, Ofițer de presă al Asociației Promo-LEX

GSM: 069 26 96 84;

E-mail: inga.stegarescu@promolex.md

RAPORTUL nr.4 | Misiunea de Observare a Alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019

Perioada electorală continuă să fie afectată de incidente și intimidarea observatorilor

Raportul nr. 3 al MO Promo-LEX a alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019 prezintă o serie de tendințe îngrijorătoare, în special pe subiecte precum intimidarea observatorilor Promo-LEX, startul prematur al campaniilor de promovare politică, utilizarea resurselor administrative și oferirea cadourilor cu tentă electorală, raportarea lacunară a cheltuielilor de către grupurile de inițiativă dar și alte situații care vizează nerespectarea de către administrația publică a unor prevederi legale.

Acțiuni de intimidare a activității Misiunii de Observare Promo-LEX

După lansarea primelor două rapoarte de monitorizare ale Misiunii de Observare a alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019, atacurile publice denigratoare la adresa

misiunii și a rapoartelor sale au continuat, fiind raportate inclusiv și tentativele de intimidare în adresa observatorilor pe termen lung.

Prin intermediul acestui raport MO Promo-LEX sesizează autoritatea electorală, informează mass-media, cetățenii R. Moldova, precum și misiunile internaționale de observare cu privire la acțiunile de intimidare parvenite din partea unor organe de stat (Poliția, Serviciul de Informații și Securitate).

În acest context, Asociația Promo-LEX reafirmă valorile sale și subliniază faptul că, nu va admite ingerințe din exterior în activitatea sa și a Misiunii de Observare a alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019. Promo-LEX va continua să monitorizeze alegerile și procesele democratice din Moldova, informând și în continuare, la fel de obiectiv, cu bună credință și echidistant opinia publică despre aspectele pozitive dar și despre încălcările constatate în campaniile electorale.

De desemnarea și înregistrarea candidaților

Partidele politice rămân a fi principalii actori și în scrutinul mixt. În circumscripția națională au fost înregistrați șase concurenți electorali iar cinci potențiali candidați au depus dosarele la CEC. În circumscripțiile uninominale au fost depuse 403 cereri de înregistrare a GI (2 fiind respinse), majoritatea dintre acestea (75%) fiind depuse de către partide politice. Astfel, PDM și PSRM au desemnat candidați în toate cele 51 de circumscripții uninominale (CU). PPȘ a desemnat candidați în 50 CU (cu excepția CU nr. 17 Nisporeni), iar Blocul ACUM a desemnat 49 de candidați (cu excepția CU nr. 44 și 46).

Început de campanie înainte de termen, utilizarea resurselor administrative și oferirea de cadouri cu tentă electorală

Concurenții/candidații desemnați au continuat în perioada de

monitorizare să organizeze evenimente cu tentă electorală. Din cele 110 evenimente identificate de către observatorii Promo-LEX, 62% au fost organizate de către PSRM, 12% de către Blocul ACUM, 11% de către PDM iar 9% de către PPȘ.

De asemenea, în perioada de monitorizare au fost atestate cazuri noi ce pot fi calificate drept utilizare a resurselor administrative. Astfel, PDM a fost vizat în 4 cazuri iar PSRM într-un caz.

Nelipsite în această perioadă au fost și cadourile cu tentă electorală, în 8 cazuri fiind vizat PSRM, în 3 cazuri PPȘ, în 1 caz PDM și un caz PL.

Numărul mare de conflicte în Registrul de Stat al Alegătorilor constatat de către observatori

Din cauza lipsei de la locul de muncă și a incapacității de a accesa Registrul de Stat al Alegătorilor (RSA), observatorii Promo-LEX au constatat că, în perioada monitorizată, registratorii nu au reușit să actualizeze pe deplin datele din RSA.

MO Promo-LEX atrage atenția asupra prezenței a 6875 de conflicte identificate în registru, în cazul a 135 de registratori. Subliniem că, registratorii pot soluționa aceste conflicte până la data de 29 ianuarie 2019.

Secții de votare pentru alegătorii de peste hotare mai puține decât au fost planificate

Misiunea de Observare Promo-LEX apreciază creșterea numărului de secții de votare create pentru alegătorii de peste hotare, comparativ cu ultimul scrutin național, de la 100 la 125. Totodată, subliniem faptul că, numărul acestora este mai mic decât numărul de SV planificate (150) de către CEC pentru a fi deschise. În opinia Promo-LEX, decizia Guvernului privind numărul SV și amplasarea acestora peste hotare a fost adoptată într-un mod netransparent, fără a se ține cont de cele 5

criterii în baza cărora urmau a fi constituite.

Mai mult, este de neînțeles, în opinia Promo-LEX, lipsa unei reacții din partea CEC, care, pe lângă faptul că a considerat necesar să fie deschise 150 și nu 125 de secții, a fost cea care a promovat activ campanii de informare privind necesitatea înregistrării prealabile pentru cetățenii din afara țării în vederea majorării numărului de SV. Comisia a acceptat tacit micșorarea numărului de SV.

Situație precară la nivelul respectării de către administrația publică a unor prevederi legale

Doar 50 % din primăriile vizitate de către observatorii Promo-LEX au aprobat decizii privind stabilirea locurilor pentru afișaj electoral și a celor de întâlnire cu alegătorii.

Promo-LEX a constatat un caz particular de organizare a unor echipe mobile ale ASP în vederea perfectării actelor de identitate expirate ale cetățenilor R. Moldova pentru anumite localități din SUA.

În acest context, ținând cont de faptul că cetățenii R. Moldova pot vota peste hotare doar cu pașapoarte valabile, MO Promo-LEX solicită Curții Constituționale să examineze în regim de urgență constituționalitatea interzicerii votării pentru moldovenii din diasporă cu pașapoarte expirate și/sau în baza buletinelor de identitate.

13 contestații depuse la CEC, majoritatea soluționate în termene legale

În perioada monitorizată, la CEC au fost depuse 13 contestații, dintre care 4 au fost depuse de către candidați independenți, iar 9 de către reprezentanți ai formațiunilor politice (PDM – 1, PCRM – 3, Blocul ACUM – 4, PPȘ – 1). Majoritatea contestațiilor vizau înregistrarea sau refuzul înregistrării candidaților la funcția de deputat în Parlamentul R. Moldova. Cinci contestații au fost formulate

împotriva acțiunilor/ inacțiunilor concurenților electorali (PSRM – 2, Blocul ACUM – 1, PDM – 2). Majoritatea contestațiilor au fost soluționate de către CEC în termenele legale de 3 și 5 zile calendaristice. Totuși, 2 contestații au fost soluționate în termene extinse de 5 și 6 zile calendaristice.

Raportarea financiară a Grupurilor de inițiativă rămâne a fi una simbolică

Misiunea Promo-LEX a estimat un quantum de cel puțin 1 090 121 lei drept cheltuieli neraportate la CEC ale grupurilor de inițiativă constituite de partidele și blocurile electorale care au desemnat candidați. Astfel, PPȘ nu a raportat cel puțin 618 258 lei, PSRM 253 103 lei, PDM 147 593 lei, PN 33 657 lei, PCRM – 25 002 lei, PL – 10 208 lei Blocul ACUM – 2 300 lei.

Potrivit paginii oficiale a CEC, din 401 grupuri de inițiativă înregistrate, 145 GI nu au depus la CEC nici raport financiar săptămânal și nici o informație cu privire la neefectuarea cheltuielilor, printre care sunt PCRM și PL.

Raportul integral poate fi accesat [aici](#).

Pentru informații, contactați:

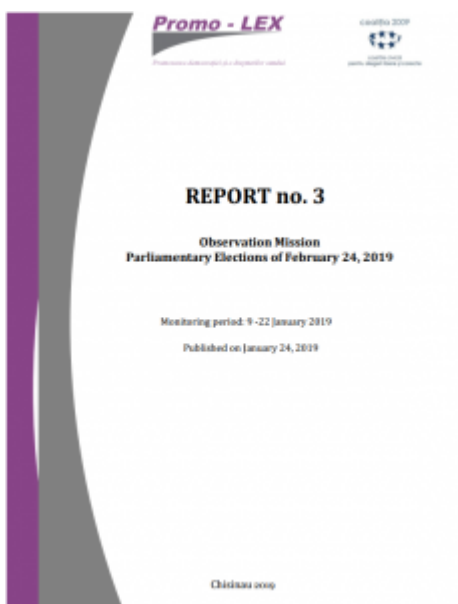
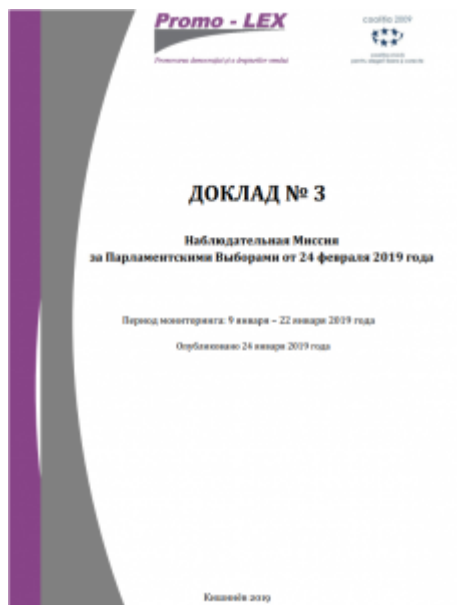
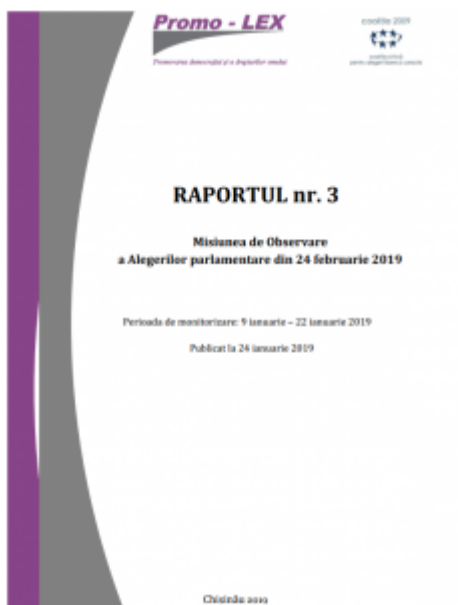
Inga Stegarescu, Ofițer de presă al Asociației Promo-LEX;

GSM: 069 26 96 84;

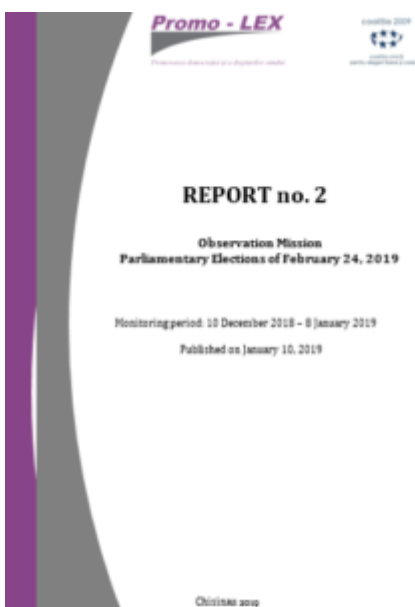
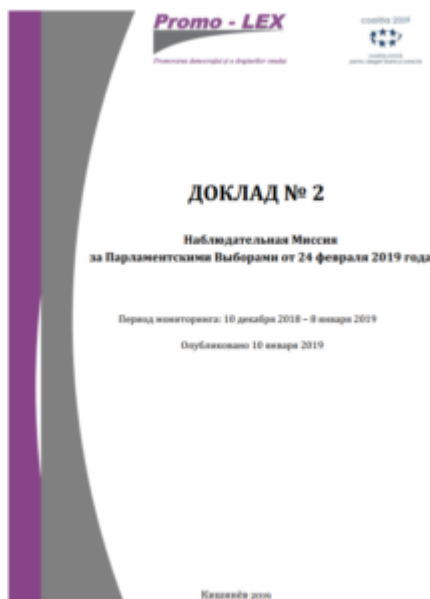
E-mail: inga.stegarescu@promolex.md

RAPORTUL nr.3 | Misiunea de

Observare a Alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019

RAPORTUL nr.2 | Misiunea de Observare a Alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019

Misiunea de Observare Promo-LEX prezintă datele celui de-al doilea Raport de monitorizare a Alegerilor Parlamentare din 2019

Asociația Promo-LEX a lansat cel de-al doilea Raport al Misiunii de Observare a Alegerilor Parlamentare din 24 februarie 2019. Perioada de monitorizare: 10 decembrie 2018 – 8 ianuarie 2019.

Desemnarea și înregistrarea candidaților: partidele politice rămân a fi principalii actori și în scrutinul mixt

Pe circumscripția națională, în perioada monitorizată, au

depus cereri de înregistrare doar 6 solicitanți colectivi (5 partide politice și un bloc electoral) și au fost înregistrați până la 8 ianuarie 2019 – 4 concurenți (PDM, Blocul ACUM, PCRM și PSRM). Cota de gen de 40% a fost respectată de concurenții înregistrați, însă majoritatea femeilor sunt plasate după poziția a 20-a din liste. De cealaltă parte, nici un concurent electoral înregistrat nu a asigurat cota de gen de 40% pentru candidații desemnați în circumscripțiile uninominale.

În circumscripții uninominale au fost depuse la data de 08.01.2019 un total de 393 de cereri de înregistrare a grupurilor de inițiativă. În 46 de circumscripții numărul de grupuri de inițiativă înregistrate a potențialilor candidați variază de la 4 la 11, iar în cazul a 5 circumscripții este vorba de 11-14 potențiali candidați. Din totalul grupurilor de inițiativă, 73% sunt constituite de partide și blocuri, iar 27% de către cetățeni (candidați independenți).

Atragem atenția că în cazul PDM – 87% din grupurile de inițiativă constituite au reușit colectarea semnăturilor pe parcursul a primelor 2 zile.

Prevederi legale ambigue privind perioada suspendării activității din funcția care o dețin

MO Promo-LEX atrage atenția că art. 13 alin. (3) prevede suspendarea din momentul înregistrării în calitate de concurenți electorali, iar art. 49 alin. (1) prevede suspendarea pentru durata campaniei electorale.

Recomandăm extinderea perioadei de suspendare pentru candidații din circumscripțiile uninominale, care să înceapă odată cu eliberarea listelor de subscripție.

Utilizarea resurselor administrative și implicarea persoanelor străine în activități cu tentă electorală

În perioada monitorizată, MO Promo-LEX a raportat cel puțin 10 cazuri ce pot fi calificate drept utilizare a resurselor

administrative. În cazul a 7 din acestea este vizat PDM, 2 – PPȘ și 1 – PN. De asemenea, MO Promo-LEX constată implicarea Președintelui R. Moldova în promovarea candidaților desemnați de către PSRM pentru alegerile parlamentare.

În cazul a două partide putem vorbi de situații ce ar putea fi calificate drept implicare a persoanelor care nu sunt cetățeni ai Republicii Moldova în activități cu tentă electorală: PDM (3) și PPȘ – (2).

Activități cu tentă electorală, oferire de cadouri în perioada electorală

MO Promo-LEX atestă, în contextul desfășurării alegerilor parlamentare în baza sistemului mixt, un activism sporit al anumitor concurenți deja înregistrați sau potențiali concurenți – pentru perioada monitorizată fiind constatate un număr de circa 280 de evenimente, dintre care circa 100 (35%) pot fi calificate drept oferire de cadouri în perioada electorală. În activitățile respective au fost implicate PSRM (42 cazuri), PPȘ (41) și PDM (17).

Menționăm că au fost semnalate cazuri de implicare în activități cu tentă electorală a fundațiilor de caritate asociate cu anumite formațiuni politice – Fundația de binefacere "Din Suflet" (PSRM) și Fundația de binefacere "Miron Șor" (PPȘ).

Neraportarea cheltuielilor de către unele grupuri de inițiativă

Circa 40% din grupurile de inițiativă, printre care cele constituite de 6 formațiuni politice (MSPSN – 1 GI, PCRM – 29 GI, PL – 25 GI, PDA – 2 GI, PVE – 4 GI și 92 GI pentru candidații independenți), nu au depus la CEC nici raport financiar săptămânal și nici o informație cu privire la neefectuarea cheltuielilor, ceea ce este neconform prevederilor Regulamentului privind activitatea grupurilor de inițiativă.

Potrivit estimărilor Promo-LEX, cele mai mari cheltuieli neraportate ale grupurilor de inițiativă care au depus rapoarte la CEC, se referă la evenimentele publice organizate de către PPȘ, PSRM și PDM, cheltuielile total estimate și neraportate ale acestora ridicându-se la cel puțin 1 584 821 lei.

Adițional, în perioada de până la înregistrarea grupurilor de inițiativă, cel puțin 3 potențiali concurenți electorali (PDM, PPȘ, PSRM) au efectuat cheltuieli pentru activități cu tentă electorală și caracter prielnic colectării semnăturilor. Acestea estimate ating un quantum de cel puțin 3 766 917 lei, mijloace financiare care au adus dividende politice și electorale, nefiind incluse în contul Fond electoral. Totuși potrivit cadrului legal existent aceste cheltuieli sunt obligatorii de a fi raportate în rapoartele finale ale partidelor respective pentru anul 2018.

Realizarea tardivă de către CEC a unor modificări la cadrul normativ în lipsa consultărilor publice

MO Promo-LEX atrage atenția că în perioada electorală CEC continuă modificarea cadrului normativ, fiind aprobate modificări la 3 Regulamente și aprobat un Regulament nou în vederea organizării scrutinelor din 24 februarie 2019.

Totodată, MO Promo-LEX subliniază că consiliile electorale de circumscripție nu respectă prevederile legale privind aducerea la cunoștința publică a informațiilor despre concurenții înregistrați, inclusiv nu asigură accesul publicului la declarațiile cu privire la avere și interese personale.

Sistarea de către CEC a accesului registratorilor la RSA în plină perioadă electorală

Din cauza sistării de către CEC a accesului registratorilor la Registrul de Stat al Alegătorilor, observatorii Promo-LEX nu au reușit să monitorizeze deplin gradul de actualizare și perfecționare a datelor privind listele electorale.

MO Promo-LEX exprimă nedumerirea față limitarea accesului pentru registratori la RSA pentru perioada 28 decembrie 2018 – 10 ianuarie 2019, în plină perioadă electorală când conținutul RSA necesită o actualizare cât mai minuțioasă, inclusiv cu implicarea registratorilor.

Raportul integral poate fi accesat [aici](#).

Pentru informații, contactați:

Inga Stegarescu, Ofițer de presă al Asociației Promo-LEX;

GSM: 069 26 96 84;

E-mail: inga.stegarescu@promolex.md